[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

12/9 [illegible]
zie ook email
(elkaar niet gehuisd)

TER INFORMATIE

[redacted]

Datum
12 september 2022

Onze referentie

[redacted]

Bijlage(n)
1

Aan Minister van SZW en Minister voor APP

nota

Conceptversie koopkrachtbrief

Aanleiding

Vrijdagavond hebt u een inhoudsopgave ontvangen van de koopkrachtbrief. We hebben een conceptversie uitgewerkt langs de lijnen van die inhoudsopgave. Vandaag leveren we ook een versie aan voor bespreking in de Ambtelijke Vierhoek van 13 september.

Kern- en beslispunten

- Heeft u opmerkingen bij de conceptversie van de brief?
- Kern van de brief is dat het reguliere instrumentarium dit jaar niet volstond om te besluiten over koopkrachtmaatregelen, en dat het kabinet daarom aanvullende inzichten heeft gebruikt. Vervolgens legt de brief uit welke inzichten dat zijn, aan de hand van de uitkomsten van het pakket. De brief vormt daarom de verantwoording over het koopkrachtpakket en de cijfers uit de Miljoenennota. De brief is daarom technisch van aard. De brief bevat nog een aantal PM's die we later oplossen.
- We adviseren om in deze brief niet in te gaan op de vraag waarom het kabinet geen maatregelen treft voor 2022, omdat het pakket nog in beweging lijkt te zijn. Als dit leidt tot verschuivingen, dan zal hierover op Prinsjesdag een aparte brief worden gestuurd, waarin de dilemma's en overwegingen kunnen worden toegelicht.

Toelichting

Advies: In deze brief niet ingaan op pakket voor 2022

- Vrijdag bij de terugkoppeling van de MR is gesproken over de verdediging van het pakket, specifiek over de vraag waarom het kabinet geen maatregelen treft voor 2022. Toen is de suggestie gedaan om hier in de brief op in te gaan, bijvoorbeeld door een aantal dilemma's te schetsen waar het kabinet bij de besluitvorming tegenaan liep.
- Op dit moment lijkt het pakket nog in beweging te zijn, met name de maatregelen die aangrijpen op energietarieven. Mogelijk volgen er nog grote verschuivingen. Als dat zo is, dan zal hierover op Prinsjesdag een aparte brief worden verstuurd. Eventuele verschuivingen kunnen immers niet meer worden verwerkt in de Miljoenennota. Hierin kunnen de overwegingen bij dit pakket en de dilemma's worden geschetst.
- Om geen tegenstrijdige boodschappen te versturen, lijkt het ons niet logisch om ook in deze brief uit te leggen waarom maatregelen voor 2022 wel/niet mogelijk zijn, als hierover een aparte brief wordt verstuurd.
- In deze brief wordt daarom primair de verantwoording afgelegd bij het pakket en de cijfers uit de Miljoenennota. Daarom stellen we voor om in deze brief niet in te gaan op de vraag waarom het kabinet geen maatregelen treft voor 2022. Wel kunnen we waar nodig verwijzen naar het aanvullende pakket en eventuele verschuivingen.

zie email

Inhoudsopgave van de brief (mail vrijdag)

- Inleiding (in lijn met narratief)
- Doel van de brief: toelichten hoe augustuspakket tot stand is gekomen; dat is nodig omdat het proces en de gebruikte instrumenten afwijken van besluitvorming in andere jaren
- Benoemen 3 uitgangspunten van het augustuspakket:
  - Ondersteuning kwetsbare groepen
  - Perspectief voor middengroepen
  - Werken moet lonen
- Toelichten maatregelen (kort, in tabelvorm)
- ~~*Uitleggen waarom is gekozen voor maatregelen voor 2023 en niet voor 2022*~~
  - ~~*Maatregelen 2022 uitvoeringstechnisch complex / vaak niet meer mogelijk*~~
  - ~~*CPB signaleert dat dezelfde groep bij elke crisis kwetsbaar is, en adviseert daarom ook structurele maatregelen te nemen voor 2023*~~
- Kern brief: Breder blikveld nodig dan gebruikelijk om koopkrachtmaatregelen te beoordelen
  - Reguliere koopkrachtdoorrekeningen geven onvoldoende informatie, vanwege drie redenen:
    - Koopkrachtbeeld 2023 moet in samenhang worden bezien met 2022 (verlies 2022 wordt niet goedgemaakt met kleine plus in 2023 + deel van koopkrachtcijfers 2022 slaat pas neer in 2023)
    - Koopkrachtboxplot laat onvoldoende de spreiding zien *tussen* en *binnen* groepen.
      - Huishoudens met lage inkomens geven een groot deel van hun inkomen uit aan energie, en worden daardoor relatief hard geraakt. Deze inflatieongelijkheid leidt ertoe dat de koopkrachtontwikkeling van lage inkomens wordt onderschat.
      - Bovendien zijn er grote verschillen binnen inkomensgroepen: het maakt veel uit of je in een huis woont met een A-label of een G-label. Zit niet in de koopkrachtboxplot omdat daarin wordt gerekend met *gemiddelde* inflatie voor iedereen.
    - Koopkrachtboxplot toont alleen de jaar-op-jaar verandering, terwijl ook het niveau van besteedbaar inkomen relevant is. Gaat om de vraag of mensen genoeg hebben om rond te komen, of er betalingsproblemen ontstaan en hoe armoedecijfers zich ontwikkelen.
- Daarom deze augustusbesluitvorming aanvullende inzichten gebruikt:
  - Koopkrachtboxplot voor 2022 én 2023
  - Effecten van het pakket in specifieke gevallen (voorbeeldhuishoudens en microvoorbeelden)
  - Het inkomenseffect van de stijgende energierekening en de mate waarin kabinetsbeleid hiervoor compenseert
  - Effecten van het pakket op het aantal huishoudens dat in betalingsproblemen geraakt (stresstest CPB)
  - Effecten van het pakket op (kinder)armoede
- De gehanteerde uitgangspunten + instrumenten om koopkracht te beoordelen zijn in lijn met moties en toezeggingen
  - Toezegging Van Dijk/Van Dijck + motie Eerdmans/Omtzigt + motie De Jong + motie Omtzigt
- Uitgebreide toelichting op de gebruikte instrumenten om koopkracht te beoordelen (zie voorgaande opsomming)
  - Elk instrument: uitleggen hoe een figuur moet worden gelezen + waarom relevant
  - Elk instrument: illustreren aan de hand van de doorrekening van het augustuspakket
- Slot

Datum
12 september 2022

Onze referentie

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	[redacted] Koopkrachtbrief	Ter informatie (niet verzenden)	